

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Prozodická analýza textu (2A/B, 14A/B)

Prosodic Analysis of the Text (2A/B, 14A/B)

Olomouc 2016 Renáta Jakubcová

Vedoucí diplomové práce: Doc. Mgr. David Uher, PhD.

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
JAKUBCOVÁ Renáta	Rakov 117, Rakov	F12730

TÉMA ČESKY:

Prozodická analýza textu (2A/B, 14A/B)

TÉMA ANGLICKY:

Prosodic Analysis of the Text (2A/B, 14A/B)

VEDOUCÍ PRÁCE:

Mgr. David Uher, PhD. - ASH

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Do prozodických rysů se řadí například tóny a typickým příkladem tónového jazyka je právě čínština. U tónových jazyků se každá slabika vyslovuje s určitou intonací, což může ovlivnit nebo úplně změnit význam celé věty, proto hlavně u této skupiny jazyků je prozodická stránka mimořádně komplikovaná. Bez znalosti a realizace tónů se čínština neobejde a během výuky čínského jazyka se mnohdy neklade patřičný důraz právě na prozodickou stránku jazyka. Cílem mé bakalářské práce je zanalyzovat a zodpovědět základní otázky charakteru čínského textu z hlediska rytmického a lineárního členění. K tomuto mi poslouží audionahrávky čtyř lekcí z Učebnice Čínské konverzace (2007). Základem je korpus transkribovaný do prozodické transkripce, podroben fonetické analýze a překladu. Na vzorku dále analyzuji procentuální zastoupení jednoiktových a dvojičtových segmentů, které dále člením na rytmické sledy ascendentní, descendentní a akronymické. V závěru mé práce se taktéž zaměřuji na strukturu segmentů v kólech.

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

- 1) ŠVARNÝ, Oldřich. Učební slovník jazyka čínského I-IV. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 1998-2000. 4 sv. (I. díl. 1998. lxxiii+grafy (50) + 289 s. ISBN 80-7067-907-7.; II. díl. 1999. s. 290-799. ISBN 80-7067-987-5.; III. díl. 1999. s. 800-1311. ISBN 80-244-0071-5.; IV. díl. 2000. s. 1312-1731 + 96 + 22 + xxi. ISBN 80-244-0213-0.)
- 2) ŠVARNÝ, Oldřich a kol. Hovorová čínština v příkladech I-IV. 1. vyd. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1998. 4 sv. (I. díl. 237 s. ISBN 80-7067-817-8.; II. díl. 237 s. ISBN 80-7067-818-6.; III. díl. 251 s. ISBN 80-7067-819-4.; IV. díl. 313 s. ISBN 80-7067-820-8.)
- 3) ŠVARNÝ, Oldřich a UHER, David. Hovorová čínština: úvod do studia hovorové čínštiny. 2., přeprac. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2001. 190 s. ISBN 80-244-0298-X.
- 4) ŠVARNÝ, Oldřich a UHER, David. Prozodická gramatika čínštiny. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. 163 s.
- 5) TĚŠITELOVÁ, Marie. Kvantitativní lingvistika. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987. 187 s.
- 6) UHER, David, Xuemin LIU a Jakub VYKOUKAL. Učebnice čínské konverzace. Vyd. 1. Praha: Leda, 2007. ISBN 978-80-7335-109-0.

Podpis studenta:

Datum:

Podpis vedoucího práce:

Datum:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma *Prozodická analýza textu (2A/B, 14A/B)* vypracovala samostatně pod dohledem vedoucího práce a uvádím veškeré použité zdroje a literaturu.

V Olomouci dne

Anotace

Cílem této práce je zanalyzovat a zodpovědět základní otázky charakteru čínského textu z hlediska rytmického a lineárního členění. K tomuto mi poslouží audionahrávky čtyř lekcí z *Učebnice Čínské konverzace (2007)*, konkrétně nahrávky 2A, 2B, 14A a 14B. V teoretické části nejprve vymezím základní pojmy jako lineární větné členění, sedm stupňů prominence, ascendentní, descendentní a akronymický rytmický sled. Základem praktické části je korpus transkribovaný do prozodické transkripce, podroben fonetické analýze a překladu. Vzorek bude dále podroben analýze rytmického členění vět, kde vyhodnotím procentuální zastoupení jednoiktových a dvojiktových segmentů a dále je člením na rytmické sledy ascendentní, descendentní a akronymické. V závěru mé práce se taktéž zaměřuji na strukturu segmentů v kólech.

Klíčová slova: prozodie, prozodická analýza, lineární členění, rytmus, segment, kólon

Resumé výsledků: Analyzovaný text se skládá z 230 vět, 279 kól, 373 segmentů, 862 slov a 1134 slabik. Průměrná délka segmentu jsou tři slabiky. V jednosegmentálních kólech nejvíce dominuje akronymický rytmický sled. Ve dvousegmentálních kólech je nejvíce zastoupena kombinace dvou po sobě jdoucích descendentních sledů.

Souhrn práce: 64 stran, 48 418 znaků, 13 titulů použité literatury

Tímto bych chtěla poděkovat panu Doc. Mgr. Davidu Uhrovi, PhD. za jeho vstřícný přístup, cenné rady a připomínky při vypracování této bakalářské práce.

Obsah

1	Úvod.....	12
2	Teoretická část.....	13
2.1	Lineární větné členění.....	13
2.2	Sedm stupňů prominence.....	14
2.3	Rytmické členění vět	15
2.3.1	Ascendentní rytmus	15
2.3.2	Descendentní rytmus.....	16
2.3.3	Akronymický rytmus	16
3	Praktická část	17
3.1	Korpus.....	17
3.2	Rychlost promluvy	38
3.3	Analýza lineárního členění	39
3.3.1	Délka analyzovaného textu.....	39
3.3.2	Průměrná délka věty	40
3.3.3	Průměrná délka kóla	40
3.3.4	Průměrná délka segmentu.....	41
3.4	Analýza rytmického členění	43
3.4.1	Rytmické sledy v segmentech.....	43
3.4.2	Rytmické sledy v kólech.....	54
4	Závěr.....	60
5	Resumé v anglickém jazyce.....	62
6	Seznam literatury a použitých zdrojů.....	63

Seznam tabulek a grafů

Tabulky

Tabulka č. 1: Rychlost promluvy

Tabulka č. 2: Délka korpusu podle jednotlivých nahrávek

Tabulka č. 3: Průměrné délky vět v jednotlivých nahrávkách

Tabulka č. 4: Průměrné délky kól v jednotlivých nahrávkách

Tabulka č. 5: Velikost segmentů

Tabulka č. 6: Průměrné délky segmentů v jednotlivých nahrávkách

Tabulka č. 7: Počty arší

Tabulka č. 8: Dvojslabičné segmenty

Tabulka č. 9: Trojslabičné segmenty

Tabulka č. 10: Čtyřslabičné segmenty

Tabulka č. 11: Pětislabičné segmenty

Tabulka č. 12: Celkové zastoupení rytmických sledů v analyzovaném vzorku

Tabulka č. 13: Rytmické sledy dvousegmentálních kól

Tabulka č. 14: Velikost kól

Tabulka č. 15: Pozice sledu v kólu

Tabulka č. 16: Pozice jednotlivých typů rytmů navzájem v rámci kóla

Grafy

Graf č. 1: Procentuální zastoupení 3-slabičných segmentů podle polohy iktu

Graf č. 2: Procentuální zastoupení 4-slabičných segmentů podle polohy iktu

Graf č. 3: Procentuální zastoupení 5-slabičných segmentů podle polohy iktu

Graf č. 4: Celkové zastoupení rytmických sledů v analyzovaném vzorku

Graf č. 5: Nejčastější rytmické sledy v kólech

Graf č. 6: Procentuální zastoupení segmentů v kólech

Seznam zkratek

A – ascendentní (vzestupný) sled

D – descendentní (sestupný) sled

K – akronymický sled

Pozn.

V kapitole „3.4 Analýza rytmického členění“ jsou z důvodu přehlednosti odkazy na konkrétní příklady uvedeny následujícím způsobem:

/sān-tian₁/ (14B tìhuàn 2.)

Segment se nachází v oddílu 14B, ve cvičení tìhuàn, ve větě či cvičení 2.

Ediční poznámka

Čínské znaky jsou napsány ve zjednodušené podobě (jiǎntǐzì 简体字) a k přepisu znaků do latinky byla v této práci použita oficiální transkripční abeceda pīnyīn s tónovými značkami.

1 Úvod

Prozodie – vědní obor zabývající se zvukovými vlastnostmi jazyka. Do prozodických rysů se řadí například tóny a typickým příkladem tónového jazyka je právě čínský jazyk. U tónových jazyků se každá slabika vyslovuje s určitou intonací, což může ovlivnit nebo úplně změnit význam celé věty, proto hlavně u této skupiny jazyků je prozodická stránka mimořádně komplikovaná. Bez znalosti a realizace tónů se čínština neobejde a během výuky čínského jazyka se mnohdy neklade patřičný důraz právě na prozodickou stránku jazyka. Jak se tóny realizují v reálné řeči, co se s nimi děje, které tóny se zanedbají a naopak které tóny jsou prominentní. Proto se ve své bakalářské diplomové práci zaměřím na prozodickou stránku čínského jazyka a vykonám fonetickou analýzu mluvené řeči, jelikož tahle problematika v sobě skýtá mnoho problémů a úskalí, které by měly vyžadovat větší pozornost. Cílem mé bakalářské práce je zanalyzovat a zodpovědět základní otázky charakteru čínského textu z hlediska rytmického a lineárního členění a doufám, že má práce bude příspěvkem, co se týče dalšího fonologického zkoumání tohoto exotického jazyka.

Podkladem pro mou práci se staly audionahrávky čtyř lekcí z *Učebnice čínské konverzace (2007)*. Mé fonetické analýze bude předcházet teoretická část, kde shrnu základní pojmy ohledně lineárního a rytmického větného členění, které jsou nezbytné pro samotné provedení prozodické transkripce textu. V analyzovaném vzorku o délce 1134 slabik vypočítám průměrnou rychlost promluvy, dále se zaměřím na analýzu lineárního členění, kde podrobněji provedu kvantitativní analýzu délky vět, kól, segmentů, slov a slabik jak pro celý text, tak pro jednotlivé nahrávky. V další části materiál podrobím analýze rytmického členění, kde se více zaměřím na strukturu segmentů a určím jejich rytmické sledy. V neposlední řadě věnuji pozornost poloze iktu. Za segmenty taktéž následuje analýza kól, popis pozice segmentů v kólech a rytmy, které se v nich opakují nejčastěji.

Texty, které se staly hlavním podkladem pro mou práci, jsou nahrány rodilou mluvčí Li Ruixia Michalíkovou výslovnostního standardu moderní čínštiny.

2 Teoretická část

V teoretické části vymezím a definuji základní pojmy týkající se prozodie, abych s nimi mohla pracovat v praktické části. Nejprve popíšu lineární větné členění, následně sedm stupňů prominence a poslední částí k pochopení fonetické analýzy bude rytmické větné členění.

2.1 Lineární větné členění

Souvětí a věty se v čínštině dělí na menší významové jednotky – kóla (jednotné číslo kólon). Ty v textu poznáme tak, že jsou zakončené přeryvem neboli pauzou trávající zlomek až 0,75 sekundy a neukončující nebo ukončující intonací.¹ V mém korpusu jsem kóla od sebe navzájem oddělila čárkou. Hranice kól se nejčastěji vyskytují v souvětích na předělu vět, a poněkud často je můžeme najít v umístění po preverbálních jmenných členech nebo mezi jednotlivými jmennými členy výčtů.² Průměrná délka kóla kolísá mezi asi 6-7 slabikami. Kóla mohou být i jednoslabičná, pokud se ale v textu nachází kóla delší, rozpadají se na další menší skupiny slabik podle gramatické stavby a lexikálního složení.³

Nižší jednotkou je tedy segment. Mohou zůstat jako samostatnější jednotky nebo se spojit se segmenty složitějšími, jejichž vyslovením vzniká v rámci kóla ucelený rytmický sled. Těmi nejčastějšími jsou „*sestupné sledy dvou, ale i více slabik s iktem na začátku, vzestupné sledy dvou, ale i více slabik s iktem na konci, případně i jednotlivé „liché“ iktové slabiky. Sestupným sledům mohou předcházet předklonky, ke sledům vzestupným se mohou připojovat příklonky.*“⁴ Délka segmentu, na rozdíl od kól, je závislá na tempu řeči a pohybuje se mezi 2,5 - 4,5 slabiky. Při pomalejší promluvě mají segmenty tendenci zkracovat, v rychlejší řeči se naopak jednoiktové segmenty spojují, prodlužují se a vytváří tak segmenty dvoj- a víceiktové. Vytváření delších segmentálních celků má

¹ ŠVARNÝ, UHER, 2014: 9

² ŠVARNÝ, 1998: 24

³ ŠVARNÝ, UHER, 2014: 10

⁴ Tamtéž: 10

za následek to, že některé tónické slabiky mohou svůj iktus ztratit a zůstanou pouze slabikou atonickou.⁵

Segmenty jsou tvořeny slabikami. Ty mohou být jednoslabičné, dvojslabičné, tříslabičné, čtyřslabičné či více slabičné. Slabiky, které spolu vytvářejí jeden segment, píšeme dohromady a oddělujeme je spojovníkem.⁶ Stejně tak jsou značené segmenty v mé praktické části. V čínském jazyce rozlišujeme slabiky přízvučné (tónické) nepřízvučné (atónické). Tónické slabiky se dále dělí na slabiky plně tónické a oslabeně tónické. „*Iktové slabiky, tj. slabiky, na nichž spočívá rytmický přízvuk, označujeme jako arze, všechny ostatní slabiky jako theze.*“⁷ Ve většině případů tónickou slabiku nese složka s plným lexikálním významem, přípony a podobně bývají pouze atónické.⁸ Jednoslabičná krátká slova mají tendenci se připojovat k víceslabičným sledům nebo se k nim pojí jako předklonky či příklonky.

2.2 Sedm stupňů prominence

Z hlediska prominence, tj. podle škály přízvučnosti dělíme čínské slabiky na:

- **Zdůrazněně tónická arze** - v textu značíme červeným ztučněním slabiky a tónovou značkou nad samohláskou, která je nositelem výrazného přízvuku
- **Plně tónická arze** - značíme tónovou značkou nad samohláskou slabiky
- **Plně tónická theze** - značíme tónovou značkou nad samohláskou slabiky
- **Oslabeně tónická arze** - značíme číselným horním indexem např. /ren²/
- **Oslabeně tónická theze** - značíme číselným dolním indexem např. /tian₁/
- **Atónické atónové theze** - bez označení⁹
- **Atónická neutralizovaná theze** - bez označení¹⁰

⁵ Tamtéž: 10

⁶ Tamtéž: 11

⁷ Tamtéž: 10

⁸ ŠVARNÝ, UHER, 2001: 41

⁹ Tyto slabiky jsou vždy bez tónu

¹⁰ Slabiky atónické neutralizované mohou být realizovány i tónicky, ale ve větě se jejich tón ztratí

2.3 Rytmické členění vět

Rytmické členění vět se v čínštině může lišit na základě tempa řeči, podle délky věty, zda mluvčí ve větě zdůrazňuje určité větný člen ale také jestli se věty vyslovují neutrálně nebo s emocionálním zabarvením.¹¹ Z předešlé kapitoly už tedy víme, že slabiky dělíme podle přízvučnosti na iktové a neiktové. Právě to si rozebere v následující kapitole, protože podle toho, na které slabice leží iktus, můžeme určit rytmičné členění segmentů a kól. K základním typům rytmu patří rytmus ascendentní (vzestupný), descendentní (sestupný) a akronymický. Ke každému se dále může připojit předklonka či příklonka.¹²

2.3.1 Ascendentní rytmus

„Při vzestupném ascendentním segmentu slabice, jež je nositelem iktu, tj. arzi, méně prominentní slabika nebo slabiky, tj. theze, předcházejí; je-li thezi více, musí být jejich prominence vzestupná nejvíce třístupňová.“¹³ Vzestupných sledů se v textu obecně vyskytuje menší množství. K ascendentním rytmickým sledům se může připojit předklonka.¹⁴ U jednoiktových segmentů platí pravidlo, že pokud v rámci jednoho segmentu vedle sebe leží dvě slabiky plně tónické, iktus je na slabice druhé.¹⁵

Příklady: /wo-shì/ - ascendentní rytmus

/jiào-shénme/ - ascendentní rytmus s příklonkou

¹¹ ŠVARNÝ, UHER, 2014: 9

¹² ŠVARNÝ, UHER, 2014: 10

¹³ Tamtéž: 13

¹⁴ Tamtéž: 10

¹⁵ Tamtéž: 14

2.3.2 Descendentní rytmus

„Při sestupném descendentním segmentu za slabikou, jež je nositelem iktu, theze následuje...“¹⁶ K sestupným sledům se může připojit příklonka.

Příklady: /rènshi/ - descendentní rytmus

/wo-késou/ - descendentní rytmus s předlonkou

2.3.3 Akronymický rytmus

Pokud „iktus je na poslední slabice a v případě troj- a čtyřslabičných sledů kromě toho i na první“¹⁷, hovoříme o akronymickém pravidlu. Pokud se jedná o segment dvojslabičný, který je tvořen dvěma plně tónickými slabikami, iktus je realizován na slabice druhé.¹⁸

Příklad: /hěn-gaoxìng/ - akronymický rytmus

¹⁶ ŠVARNÝ, UHER 2014: 13

¹⁷ Tamtéž: 11

¹⁸ ŠVARNÝ 1998: 26

3 Praktická část

Praktická část mé bakalářské práce se skládá ze samotného korpusu a fonetické analýzy. Ve fonetické analýze se budu zabývat lineárním a rytmickým členěním vět, ve kterých budu postupně detailně analyzovat délku textu, průměrné délky kól a segmentů, rytmické členění v segmentech a nakonec se věnuji také struktuře kól a polohou segmentů v kólech. Pro lepší přehlednost jsou výsledky analýzy opatřeny grafy.

3.1 Korpus

Hlavním materiálem pro mou práci byly lekce 2A, 2B, 14A a 14B z *Učebnice čínské konverzace*. Pod vedením vedoucího této bakalářské práce byly audionahrávky přepsány do prozodického zápisu, podle prominence slabik rozlišeny tónické a atónické a vyznačeny hranice kól a segmentů. Následně jsem prozodický zápis zdigitalizovala a opatřila znakovým přepisem a překladem do českého jazyka. Překlad do češtiny jsem se snažila udělat jak volný, tak doslovný, a to i za předpokladu, že výsledný překlad bude znít poněkud kostrbatě. Pro transkribovaný text je používán font `Courier New`.

2A

Znaky:

扩展

1. 哪国? 哪国人? 是哪国人? 你是哪国人? 你是哪国人? 2. 认识。
认识你。认识你很高兴。认识你我很高兴。认识你我也很高兴。

Prozodická transkripce:

kuòzhǎn

1. něi-guó²? něi-guó-ren²? shì-něi-guó-ren²? nǐ-shì něi-guó-
ren²? 2. rènshi. rènshi-ni³. rènshi-ni³ hěn-gāoxìng. rènshi-
ni³ wǒ-hen-gāoxìng. rènshi-ni³ **wǒ**-yě-hen gāoxìng.

Překlad:

Rozšiřte:

1.

Které země?

Obyvatel které země?

Jsi obyvatel které země?

Odkud pocházíš? /(Ty) jsi obyvatel které země?/

2.

Poznat.

Poznat tě.

Jsem rád, že tě poznávám.

Jsem rád, že tě poznávám.

(Já) jsem také rád, že tě poznávám.

Pokračování 2A

Znaky:

替换

1. 你是哪国人？我是捷克人，你呢？我是中国人，你呢？我是德国人，你呢？我是波兰人，你呢？我是奥地利人，你呢？我是斯洛伐克人，你呢？2. 你姓什么？我姓吴。姓张。我姓刘。我姓黄。我姓陈。我姓朱。

Prozodická transkripce:

tìhuàn

1. ni³-shi něi-guo-ren²? wo³-shi jiéke⁴ren, nǐ-ne? wo³-shi zhōngguoren, nǐ-ne? wǒ-shi déguoren, nǐ-ne? wǒ-shi bōlanren, nǐ-ne? wǒ-shi àodilìren, nǐ-ne? wǒ-shi sīluofákèren, nǐ-ne?
2. ni-xìng-shénme? wǒ³-xing-wú. wo³-xing-zhāng. wo³-xing-liú. wo³-xing-wáng. wo³-xing-huáng. wo³-xing-chén. wo³-xing-zhū.

Překlad:

Obměňte:

1. Odkud pocházíš? /(Ty) jsi obyvatel které země?/ (Já) jsem Čech, a ty? (Já) jsem Číňan, a ty? (Já) jsem Němec, a ty? (Já) jsem Polák, a ty? (Já) jsem Rakušan, a ty? (Já) jsem Slovák, a ty?
2. Jak se **jmenuješ**? [Příjmením] Jmenuji se Wu. Jmenuji se Čang. Jmenuji se Liou. Jmenuji se Wang. Jmenuji se Chuang. Jmenuji se Čchen. Jmenuji se Ču.

Pokračování 2A

Znaky:

天空

1. 你姓什么？我姓唐，叫唐木。认识你我很高兴。再见。我是中国人。你是哪国人？再见。你好。我是捷克人，你呢？认识你我很高兴。

Prozodická transkripce:

tiánkòng

1. ni-xìng-shénme? 2. wo³-xing-táng, jiao-táng-mù. 3. rènshi-nǐ wǒ-yě-hen gāoxìng. 4. zai-jiàn. 5. wo³-shi zhōngguoren. 6. nǐ-shi něi-guo-ren²? 7. zài-jiàn. 8. ni-hǎo. 9. wǒ-shi jiéke₄ren, nǐ-ne? 10. rènshi-ni³ wo³-hen-gāoxìng.

Překlad:

Doplňte:

1. Jak se **jmenuješ?** [Příjmením] 2. Jmenuji se Tchang, celým jménem Tchang Mu. 3. **(Já)** jsem také rád, že tě poznávám. 4. Nashledanou. 5. (Já) jsem Číňan. 6. Odkud pocházíš? /(Ty) jsi obyvatel které země?/ 7. Nashledanou. 8. Ahoj. 9. (Já) jsem Čech, a ty? 10. Jsem rád, že tě poznávám.

Pokračování 2A

Znaky:

回答

1. 再见。再见。认识你我很高兴。认识你我也很高兴。你是哪国人？我是捷克人。你姓什么？我姓唐。你好。你好。

Prozodická transkripce:

huídá

1. zài-jiàn. zài-jiàn. 2. rènshi-nǐ wǒ-hen-gāoxìng. rènshi-nǐ wǒ-yě-hen gāoxìng. 3. nǐ-shi něi-guo-ren²? wǒ-shi jiéke₄ren. 4. ni-xìng-shénme? wo³-xing-táng. 5. ni-hǎo. ni-hǎo.

Překlad:

Reagujte:

1. Nashledanou. Nashledanou. 2. Jsem rád, že tě poznávám. (**Já**) jsem také rád, že tě poznávám. 3. Odkud pocházíš? /(Ty) jsi obyvatel které země?/ (**Já**) jsem Čech. 4. Jak se **jmenuješ**? [Příjmením] Jmenuji se Tchang. 5. Ahoj. Ahoj.

Pokračování 2A

Znaky:

翻译

A 1. 我姓吴，叫吴杰民。认识你我也很高兴。我是中国人。你姓什么？我姓唐，叫唐墓。你是哪国人？我是捷克人。认识你我很高兴。

B 1. 我姓唐，叫唐墓。我是捷克人。你是哪国人。你姓什么？我是中国人。我姓吴，叫吴捷敏。你呢？再见。认识你我很高兴。你好。

Prozodická transkripce:

fānyì

A 1. wó³-xìng-wú, jiào wú-jie-mǐn. 2. rèn-shì-nǐ wǒ-yě-hen gāo-xìng. 3. wǒ-shì zhōng-guó-ren. 4. nǐ-xìng-shén-me? 5. wó³-xìng-táng, jiào-táng-mù. 6. nǐ-shì něi-guó-ren²? 7. wó³-shì jié-ke₄-ren. 8. rèn-shì-nǐ wǒ-hen-gāo-xìng.

B 1. wó³-xìng-táng, jiào-táng-mù. 2. wó³-shì jié-ke₄-ren. 3. nǐ-shì něi-guó-ren²? 4. nǐ-xìng-shén-me? 5. wǒ-shì zhōng-guó-ren. 6. wó³-xìng-wú, jiào wú-jie-mǐn. 7. rèn-shì-nǐ³ wǒ-yě-hen gāo-xìng. 8. nǐ-ne? 9. zài-jiàn. 10. rèn-shì-nǐ wǒ-hen-gāo-xìng. 11. nǐ-hǎo.

Překlad:

A 1. (Příjmením) se jmenuji Wu, celým jménem Wu Ťie-min. 2. **(Já)** jsem také rád, že tě poznávám. 3. (Já) jsem Číňan. 4. Jak se **jmenuješ?** [Příjmením] 5. (Příjmením) se jmenuji Tchang, celým jménem Tchang Mu. 6. Odkud pocházíš? **/(Ty)** jsi obyvatel které země?/

B 1. (Příjmením) se jmenuji Tchang, celým jménem Tchang Mu. 2. (Já) jsem Čech. 3. Odkud pocházíš? **/(Ty)** jsi obyvatel které země?/ 4. Jak se **jmenuješ?** [Příjmením] 5. **(Já)** jsem Číňan. 6. (Příjmením) se jmenuji Wu, celým jménem Wu Ťie-min. 7. Také jsem rád, že tě poznávám. 8. A ty? 9. Nashledanou. 10. Jsem rád, že tě poznávám. 11. Ahoj.

2B

Znaky:

扩展

1. 高兴。很高兴。认识您很高兴。

替换

1. 你贵姓？我姓张。我姓王。我姓黄。我姓刘。我姓吴。我姓朱。
我姓张。我姓陈。我姓李。

Prozodická transkripce:

kuòzhǎn

1. gāoxìng. hěng-gāoxìng. rènshi-nín hěng-gāoxìng.

tìhuàn

1. nǐ³-guì-xìng? wǒ³-xìng-zhāng. wǒ³-xìng-wáng. wǒ³-xìng-huáng. wǒ³-xìng-liú. wǒ³-xìng-wú. wǒ³-xìng-zhū. wǒ³-xìng-zhāng. wǒ³-xìng-chén. wǒ³-xìng-lǐ.

Překlad:

Rozšiřte

1. Rád. Jsem rád. Jsem rád, že tě poznávám.

Obměňte

1. Jaké je Vaše ctěné příjmení? Jmenuji se Čang. Jmenuji se Wang. Jmenuji se Chuang. Jmenuji se Liou. Jmenuji se Wu. Jmenuji se Ču. Jmenuji se Čang. Jmenuji se Čchen. Jmenuji se Li.

Pokračování 2B

Znaky:

2. 您是中国人吗？对，我是中国人。您是奥地利人吗？对，我是奥地利人。您是波兰人吗？对，我是波兰人。您是德国人吗？对，我是德国人。您是捷克人吗？对，我是捷克人。您是斯洛伐克人吗？对，我是斯洛伐克人。

Prozodická transkripce:

2. nín-shi zhōngguoren-ma? duì, wo-**shì** zhōngguoren. nín-shi àodilìren-ma? duì, wo-**shì** àodilìren. nín²-shi bōlan₂ren-ma? duì, wo-**shì** bōlan₂ren. nín-shi déguoren-ma? duì, wo-**shì** déguoren. nín²-shi jiékeren-ma? duì, wo-**shì** jieke⁴ren. nín²-shi sīluofákèren-ma? duì, wo-**shì** sīluofákèren.

Překlad:

2. Vy jte Číňan? Správně, (já) **jsem** Číňan. Vy jste Rakušan? Správně, (já) **jsem** Rakušan. Vy jste Polák? Správně, (já) **jsem** Polák. Vy jste Němec? Správně, (já) **jsem** Němec. Vy jste Čech? Správně, (já) **jsem** Čech. Vy jste Slovák? Správně, (já) **jsem** Slovák.

Pokračování 2B

Znaky:

天空

1. 您贵姓? 2. 你叫什么? 3. 老师, 您好。4. 我姓吴。5. 张老师, 您好。6. 认识您很高兴。7. 你姓什么? 8. 我叫无捷敏。9. 我姓张, 叫张序义。

Prozodická transkripce:

tiánkòng

1. nín²-guì-xìng? 2. nǐ-jiào-shénme? 3. lǎoshī, nín-hǎo. 4. wú³-xìng-wú. 5. zhāng-lǎoshī, nín-hǎo. 6. rènshi-nín hěn-gāoxìng. 7. nǐ-xìng-shénme? 8. wǒ-jiào wú-jiémǐn. 9. wú³-xìng-zhāng, jiào zhāng-xùyì.

Překlad:

Doplňte

1. Jaké je Vaše ctěné příjmení? 2. Jak se jmenuješ? [Celým jménem] 3. Pane učiteli, dobrý den. 4. Jmenuji se Wu. [Příjmením] 5. Pane učiteli Čangu, dobrý den. 6. Jsem rád, že Vás poznávám. 7. Jak se jmenuješ? [Příjmením] 8. Jmenuji se Wu Tie-min. 9. (Příjmením) se jmenuji Čang, celým jménem Čang Sü-i.

Pokračování 2B

Znaky:

回答

1. 你叫什么？我叫吴捷敏 2. 老师，您好。您好。3. 认识您很高兴。认识你我也很高兴。4. 您贵姓？我姓张。5. 张老师，您好。你好。6. 你姓什么？我姓吴。

Prozodická transkripce:

huídá

1. ni-**jiào**-shénme? wo-jiào wú-jiemǐn. 2. lǎoshī, nín-hǎo. nín-hǎo. 3. rènshi-nín hěn-gāoxìng. rènshi-ni³ **wǒ**-ye-hen³-gāoxìng. 4. nín²-guì-xìng? wo³-xìng-zhāng. 5. zhāng-lǎoshī, nín-hǎo. ni-hǎo. 6. ni-xìng-shénme? wo³-xìng-wú.

Překlad:

Reagujte

1. Jak se **jmenuješ**? [Celým jménem] Jmenuji se Wu Tie-min. 2. Pane učiteli, dobrý den. Dobrý den. 3. Jsem rád, že Vás poznávám. **Já** jsem také rád, že tě poznávám. 4. Jaké je Vaše ctěné příjmení? Jmenuji se Čang. [Příjmením] 5. Pane učiteli Čangu, dobrý den. Ahoj. 6. Jak se jmenuješ? [Příjmením] Jmenuji se Wu.

Pokračování 2B

Znaky:

翻译

A 1. 您贵姓? 2. 叫什么? 3. 您好。4. 认识您很高兴。5. 你姓什么? 6. 我姓吴。7. 我姓张, 叫张序义 8. 叫吴捷敏。

B 1. 您贵姓? 2. 认识您很高兴。3. 叫吴捷敏。4. 我姓张, 叫张序义。5. 您好。6. 我姓吴。7. 叫什么? 8. 你姓什么?

Prozodická transkripce:

fānyì

A 1. **nín**-guì-xìng? 2. jiào-shénme? 3. nín-hǎo. 4. rènshi-nín hěn-gāoxìng. 5. **nǐ**-xìng-shénme? 6. wó³-xìng-wú. 7. wó³-xìng-zhāng, jiào zhāng-xùyì. 8. jiào wú-jiēmǐn.

B 1. nín-guì-xìng? 2. rènshi-nín hěn-gāoxìng. 3. jiào wú-jiēmǐn. 4. wó³-xìng-zhāng. jiào zhāng-xùyì. 5. **nín**-hǎo. 6. wó³-xìng-wú. 7. jiào-shénme? 8. nǐ-xìng-shénme?

Překlad:

Přeložte

A 1. Jaké je **Vaše** ctěné příjmení? 2. Jak se jmenuješ? [Celým jménem] 3. Dobrý den. 4. Jsem rád, že Vás poznávám. 5. Jak se (**ty**) jmenuješ? [Příjmením] 6. Jmenuji se Wu. [Příjmením] 7. (Příjmením) se jmenuji Čang, celým jménem Čang Sü-i. 8. Jmenuji se Wu Tie-min. [Celým jménem]

B 1. Jaké je Vaše ctěné příjmení? 2. Jsem rád, že Vás poznávám. 3. Jmenuji se Wu Tie-min. [Celým jménem] 4. Jmenuji se Čang. [Příjmením] Jmenuji se Čang Sü-i. [Celým jménem] 5. Dobrý den. 6. Jmenuji se Wu. [Příjmením] 7. Jak se jmenuješ? [Celým jménem] 8. Jak se jmenuješ? [Příjmením]

14A

Znaky:

扩展

1. 哪儿。在那儿。挂号在那儿。请问挂号在那儿。2. 我。跟我。
跟我走。请跟我走。

Prozodická transkripce:

kuòzhǎn

1. nǎr? zài-nǎr? guàhào zài-nǎr? qǐng-wèn guàhào zài-nǎr? 2.
wǒ. gen-wǒ. gen¹-wo-zǒu. qǐng-gen-wo-zǒu.

Překlad:

Rozšiřte

1.

Kde?

Kde?

Kde se (mohu) zaregistrovat?

Promiňte, kde se (mohu) zaregistrovat?

2.

Mnou.

Se mnou.

Pojďte se mnou.

Prosím pojd'te se mnou.

Pokračování 14A

Znaky:

替换

1. 请问挂号在那儿。往前走。在这儿。在那儿。在大厅。在右边儿。
在大厅右边儿。

天空

1. 您拿好。2. 挂哪个科? 3. 请跟我走。4. 挂号在那儿? 5. 给您
钱。6. 大夫, 挂个号。7. 请问, 挂号在那儿?

Prozodická transkripce:

tìhuàn

1. qǐng-wèn guàhào zai-nǎr? wǎng-qián-zou. zai-zhèr. zai-
nàr. zai-dàtīng. zai-yòubianr. zai-dàtīng-yòubianr.

tiānkòng

1. nín-náihǎo. 2. guā-něi-ge-kē? 3. qǐng³-gen-wǒ-zǒu. 4.
guàhào zai-nǎr? 5. gei³-nín-qián. 6. dàifu, guā⁴-ge-hào. 7.
qǐng-wèn, guàhào zai-nǎr?

Překlad:

Obměňte

1. Promiňte, kde se (mohu) zaregistrovat? Běžte směrem dopředu. Tady. Táhle. V sále.
Vpravo. V sále vpravo.

Doplňte

1. Tady prosím. /Vezměte si to./ 2. Na které oddělení se registrujete? 3. Prosím pojd'te se
mnou. 4. Kde se (mohu) zaregistrovat? 5. Vaše peníze, prosím. /Dávám Vám peníze./ 6.
Pane doktore, chci se zaregistrovat. 7. Promiňte, kde se (mohu) zaregistrovat?

Pokračování 14A

Znaky:

回答

1. 挂哪个科? 2. 给您钱。您拿好。3. 请问, 挂号在那儿? 请跟我走。4. 两块。给您钱。5. 请跟我走。谢谢。6. 大夫, 挂个号。挂哪个科?

Prozodická transkripce:

huídá

1. gua-něi-ge-kē? 2. gei³-nin-qián. nin-náhǎo. 3. qǐng-wèn, guàhào zai-nǎr? qing³-gen-wǒ-zǒu. 4. liǎng-kuài. gei³-nin-qián. 5. qing³-gen-wǒ-zǒu. xièxie. 6. dàifu, guà-ge-hào. gua-nei³-ge-kē?

Překlad:

Reagujte

1. Na které oddělení se registrujete? 2. Vaše peníze, prosím. /Dávám Vám peníze./ 3. Promiňte, kde se (mohu) zaregistrovat? Prosím pojd'te se **mnou**. 4. Dva jüany. Vaše peníze, prosím. /Dávám Vám peníze./ 5. Prosím pojd'te se **mnou**. Děkuji. 6. Pane doktore, chci se zaregistrovat. Na které oddělení se registrujete?

Pokračování 14A

Znaky:

翻译

A 1. 挂哪个科? 2. 谢谢。3. 请问, 挂号在那儿? 4. 您拿好。5. 请跟我走。6. 给您。钱。7. 大夫, 挂个号。8. 挂内科。9. 两块。

B 1. 挂内科。2. 您拿好。3. 谢谢。4. 挂哪个科? 5. 大夫, 挂个号。6. 两块。7. 请跟我走。8. 给您钱。9. 请问, 挂号在那儿。

Prozodická transkripce:

fānyì

A 1. guā-něi-ge-kē? 2. xièxiè. 3. qǐng-wèn, guàhào zai-nǎr? 4. nín-náihǎo. 5. qǐng³-gen-wǒ-zǒu. 6. gei³-nín-qián. 7. dàifu, guà-ge-hào. 8. guā-nèike¹. 9. liǎng-kuài.

B 1. guā-nèike¹. 2. nín-náihǎo. 3. xièxiè. 4. guā-něi-ge-kē? 5. dàifu, guà-ge-hào. 6. liǎng-kuài. 7. qǐng³-gen-wǒ-zǒu. 8. gei³-nín-qián. 9. qǐng-wèn, guàhào zai-nǎr?

Překlad:

Přeložte

A 1. Na které oddělení se registrujete? 2. Děkuji. 3. Promiňte, kde se (mohu) zaregistrovat? 4. Tady prosím. /Vezměte si to./ 5. Prosím pojd'te se **mnou**. 6. Vaše peníze, prosím. /Dávám Vám peníze./ 7. Pane doktore, chci se zaregistrovat.

B 1. Chci se zaregistrovat na interní oddělení. 2. Dva jüany. 3. Děkuji. 4. Na které oddělení se registrujete? 5. Pane doktore, chci se zaregistrovat. 6. Dva jüany. 7. Prosím pojd'te se **mnou**. 8. Vaše peníze, prosím. /Dávám Vám peníze./ 9. Promiňte, kde se (mohu) zaregistrovat?

14B

Znaky:

扩展

1. 舒服。不舒服。哪儿不舒服。你哪儿不舒服。你觉得哪儿不舒服。

2. 病。什么病。是什么病。我是什么病。我得的是什么病。

Prozodická transkripce:

kuòzhǎn

1. shūfu. **bù**-shūfu. **nǎr**-bu-shūfu? ni-**nǎr**-bu-shūfu? ni-juéde **nǎr**-bu-shūfu? 2. bìng. shénme-bìng? shi-shénme-bìng? wo³-shi shénme-bìng? wo-dé-d shi-shénme-bìng?

Překlad:

Rozšiřte

1.

Pohodlně.

Nepohodlně.

Co vás bolí? /Kde (je) nepohodlně?/

Co vás bolí? /Kde je (tobě) nepohodlně?/

2.

Nemoc.

Jaká nemoc?

Jaká je (to) nemoc?

Co mi je? /Jakou mám nemoc?/

Co mi je? /Jakou jsem dostal nemoc?/

Pokračování 14B

Znaky:

替换

1. 你哪儿不舒服？我头疼。嗓子疼。咳嗽。发烧。全身一点儿劲儿都没有。疼了几天？三天。

Prozodická transkripce:

tìhuàn

1. ni-**nǎr** bu-shūfu? wo-tóu-téng. sāngz-teng². kēsou. fāshāo. quánshēn yi-diǎnr-**jìnr** dōu-meí-you³. 2. téngle-jǐ-tiān? sān-tian₁.

Překlad:

Obměňte

1. **Co** vás bolí? /Kde se cítíte nepohodlně?/ Bolí mě hlava. Bolí mě v krku. Kašlu. Mám teplotu. Cítím se celý velmi slabý. /V celém těle nemám ani trochu **sily**./ 2. Kolik dní vás to bolí? Tři dny.

Pokračování 14B

Znaky:

天空

1. 发烧不发烧? 2. 你感冒了。3. 全身一点儿劲儿都没有。4. 我觉得头疼, 嗓子疼。5. 三十八度六。6. 疼了几天? 7. 我得的是什么病? 8. 打一针, 吃点儿药就好了。9. 你觉得哪儿不舒服?

Prozodická transkripce:

tiánkòng

1. fāshao bu-fa¹shao? 2. ni-gǎnmào^{le}. 3. quánshēn yi-diǎnr-**jìnr** dōu-mei-you³. 4. wo-juéde tóu-téng, sāngz-téng². 5. sānshibā-du-liù. 6. téng²le-jǐ-tiān? 7. wo-dé-d shi-shénme-bìng? 8. da³-yi-zhēn, chí¹-diǎnr-**yào** jiu-hǎo-le. 9. ni-juéde **nǎr**-bu-shūfu?

Překlad:

Doplňte

1. Máte teplotu? 2. Máte chřipku. 3. Cítím se celý velmi slabý. /V celém těle nemám ani trochu **síly**./ 4. Bolí mě hlava a v krku. 5. 38°C. 6. Kolik dní vás to bolí? 7. Co mi je? /Jakou jsem dostal nemoc?/ 8. Dáme vám injekci, (sníte) vezmete si nějaké **léky** a hned budete (zase) v pořádku. 9. **Co** vás bolí? /Kde se cítíte nepohodlně?/

Pokračování 14B

Znaky:

回答

1. 发烧不发烧？不知道。2. 你觉得哪儿不舒服？我觉得头疼，嗓子疼。3. 疼了几天？三天。4. 大夫，我得的是什么病？看起来，你感冒了。5. 你哪儿不舒服？我咳嗽，全身一点儿劲儿都没有。6. 发烧不发烧？发烧，三十八度六。

Prozodická transkripce:

huídá

1. fāshao bu-fa¹shao? bu⁴-zhidào. 2. ni-juéde nǎr-bu-shūfu? wo-juéde tóu-téng, sāngz-teng². 3. teng²le-jǐ-tiān? sān-tian₁. 4. dàifu, wo-dé-d shi-shénme-bìng? kànqilai², ni-gǎnmào^{le}. 5. ni-nǎr bu-shūfu? wo-késou, quánshēn yi-diǎnr-jìnr dōu-meí-you³. 6. fāshao bu-fa¹shao? fāshao¹, sānshibā-du-liù.

Překlad:

Reagujte

1. Máte teplotu? Nevím. 2. **Co** vás bolí? /Kde se cítíte nepohodlně?/ Bolí mě hlava a v krku. 3. Kolik dní vás to bolí? Tři dny. 4. Pane doktore, co mi je? /Jakou jsem dostal nemoc?/ Vypadá to, že máte chřipku. 5. **Co** vás bolí? /Kde se cítíte nepohodlně?/ Kašlu a cítím se velmi slabý. /Kašlu a v celém těle nemám ani trochu **síly**./ 6. Máte teplotu? Ano, 38°C.

Pokračování 14B

Znaky:

翻译

A 1. 你觉得哪儿不舒服? 2. 打一针, 吃点儿药就好了。3. 我咳嗽, 全身一点儿劲儿都没有。4. 疼了几天? 5. 大夫, 我得的是什么病? 6. 看起来, 你感冒了。7. 我觉得头疼, 嗓子疼。

Prozodická transkripce:

fānyì

A 1. ni-juéde **nǎr**-bu-shūfu? 2. da³-yi-zhēn, chi¹-dianr-**yào** jiu-hǎo-le. 3. wo-késou, quánshēn yi-diǎnr-**jìnr** dōu-mei-you³. 4. teng²le-jǐ-tiān? 5. dàifu, wo-dé-d shì-shénme-bìng? 6. kànqilai², ni-gǎnmào^{le}. 7. wo-juéde tóu-téng, sāngz-teng².

Překlad:

Přeložte

A 1. **Co** vás bolí? /Kde se cítíte nepohodlně?/ 2. Dáme vám injekci, (sníte) vezmete si nějaké **léky** a hned budete (zase) v pořádku. 3. Kašlu a cítím se velmi slabý. /Kašlu a v celém těle nemám ani trochu **síly**./ 4. Kolik dní vás to bolí? 5. Pane doktore, co mi je? /Jakou jsem dostal nemoc?/ 6. Vypadá to, že máte chřipku. 7. Bolí mě hlava a v krku.

Pokračování 14B

Znaky:

B 1. 大夫，我得的是什么病？2. 打一针，吃点儿药就好了。3. 我咳嗽，全身一点儿劲儿都没有。4. 你觉得哪儿不舒服？5. 看起来，你感冒了。6. 我觉得头疼，嗓子疼。7. 疼了几天？

Prozodická transkripce:

B 1. dài fu, wó dé de shì shén me bìng? 2. dā yī zhēn, chī diǎnr yào jiù hǎo le. 3. wǒ kēsou, quán shēn yī diǎnr jìn r dōu mei yǒu³. 4. nǐ jué de nǎr bù shū fu? 5. kàn qǐ lái², nǐ gǎn mào le. 6. wǒ jué de tóu téng, sāng zǐ téng². 7. téng² le jǐ tiān?

Překlad:

B 1. Pane doktore, co mi je? /Jakou jsem dostal nemoc?/ 2. Dáme vám injekci, (sníte) vezmete si nějaké léky a hned budete (zase) v pořádku. 3. Kašlu a cítím se velmi slabý. /Kašlu a v celém těle nemám ani trochu síly./ 4. Co vás bolí? /Kde se cítíte nepohodlně?/ 5. Vypadá to, že máte chřipku. 6. Bolí mě hlava a v krku. 7. Kolik dní vás to bolí?

3.2 Rychlost promluvy

V této kapitole jsem analyzovala mé čtyři nahrávky z hlediska rychlosti promluvy.¹⁹ Každá nahrávka z *Učebnice čínské konverzace*, odkud jsou i nahrávky analyzované v mé bakalářské práci, se zaměřuje na dané konverzační téma. Obsahují i jednoduché cvičení, podle kterých si může student otestovat nově nabyté znalosti. Všechny tyto části jsem zahrнула do počtů, když jsem vytvářela analýzu rychlosti promluvy. Nahrávka sice obsahuje určité krátké pomlky, kdy je například uváděn další dialog či cvičení, celý text je ale plynulý, proto mi jsem pomlky považovala za zanedbatelné. Nahrávku jsem tedy nijak neupravovala a změřila její délku v originále. Výsledky mého měření zobrazuje tabulka č. 1., kde u jednotlivé nahrávky je změřena délka v minutách, následně délka každého textu v slabikách a nakonec vypočítána rychlost promluvy v slabikách za minutu.

nahrávka	trvání v minutách	délka textu v slabikách	průměrná rychlost v slabikách za minutu
2A	2:41	306	114,2
2B	2:21	283	120,4
14A	1:54	204	107,4
14B	2:18	341	148,3

Tabulka č. 1: Rychlost promluvy

Z tabulky můžeme vyčíst, že nejdelší nahrávkou je nahrávka 2A, kde průměrná rychlost promluvy je 114 slabik za minutu. Co se trvání v minutách týče, nejkratší nahrávkou je v mém korpusu lekce 14A. Průměrná rychlost slabik vyslovených za minutu je 122.

¹⁹ Viz 2.4 Rytmičké členění vět.

3.3 Analýza lineárního členění

V této kapitole bude má pozornost zaměřena na lineární členění vět v mém korpusu. Jednotlivé celky rozdělím na dílčí menší jednotky, tj. na věty, kóla, segmenty, slova a slabiky jak z hlediska celého textu, tak podle jednotlivých nahrávek. Hodnoty vyhotovím pomocí tabulky a následně zhodnotím.

3.3.1 Délka analyzovaného textu

Vzorek, který jsem analyzovala, se celkově skládá ze 4 nahrávek, 230 vět, 279 kól, 373 segmentů, 862 slov a 1134 slabik.

Délka jednotlivých analyzovaných nahrávek a jejich hodnot jsou uvedeny v tabulce č. 1.

číslo lekce	počet vět	počet kól	počet segmentů	počet slov	počet slabik
2A	63	75	102	248	306
2B	63	75	100	216	283
14A	51	59	69	160	204
14B	53	70	102	238	341

Tabulka č. 2: Délka korpusu podle jednotlivých nahrávek

Z tabulky je patrné, že nahrávka 2A se skládá z 63 vět, 75 kól, 102 segmentů, obsahuje 248 slov a slabik je napočítáno 306. Obdobným způsobem můžeme interpretovat zbývající tři nahrávky.

3.3.2 Průměrná délka věty

V analyzovaném materiálu, skládajícího se celkem z 231 vět, má jedna věta průměrnou délku:

- 1,21 kóla, přičemž v mém vzorku najdeme věty složené z 1 kóla a maximálně z 2 kól
- 1,66 segmentu, přičemž minimální délka v mém korpusu je 1 segment a maximální 4 segmenty
- 4,65 slabik; můj vzorek opět obsahuje věty s minimálně 1, maximálně 11 slabikami

Průměrné délky vět jsem vypočítala zvlášť pro každou lekci. Výsledné hodnoty můžeme vyčíst z následující tabulky:

nahrávka	průměrná délka věty v kólech	průměrná délka věty v segmentech	průměrná délka věty ve slabikách
2A	1,17	1,77	4,81
2B	1,19	1,64	4,33
14A	1,15	1,35	3,52
14B	1,32	1,94	5,96

Tabulka č. 3: Průměrné délky vět v jednotlivých nahrávkách

Obecně tedy můžeme říci, že jedna věta v analyzovaném vzorku má průměrnou délku 1 kólon, 2 segmenty a 5 slabik.

3.3.3 Průměrná délka kóla

Materiál, který jsem analyzovala, se skládá celkem z 280 kól a jejich průměrná délka je:

- 1,36 segmentu; nejkratší kólon je složen z 1 segmentu, nejdelší je složen z 3 segmentů
- 3,79 slabik; přičemž nejkratší kólon je složen z 1 slabiky, nejdelší z 8 slabik

Po zaokrouhlení výsledných hodnot tedy můžeme konstatovat, že jeden kólon v mém analyzovaném vzorku se v průměru skládá z 1 segmentu a 4 slabik.

Podobně jako u předchozí analýzy vět, i v kólech rozepisují hodnoty pro každou nahrávku zvlášť. (viz tabulka č. 3)

nahrávka	průměrná délka kóla v segmentech	průměrná délka kóla v slabikách
2A	1,49	4,04
2B	1,32	3,64
14A	1,17	3,05
14B	1,47	4,44

Tabulka č. 4: Průměrné délky kól v jednotlivých nahrávkách

Z tabulky je zřejmé, že průměrná délka kóla v korpusu je 1,4 segmentu, přičemž kóla v korpusu jsou tvořena jedním až třemi segmenty. Průměrná délka kóla v korpusu je 3,8 slabiky, kde kóla v korpusu jsou tvořena jednou až osmi slabikami.

3.3.4 Průměrná délka segmentu

Po analýze vět a kól se dostávám k další dílčí jednotce, a to k segmentům. V analyzovaném vzorku se celkem nachází 373 segmentů. Co se délky týče, jsou tvořeny segmenty jednoslabičnými až šestislabičnými.

počet slabik	absolutní četnost	relativní četnost
jednoslabičný	16	4,3 %
dvojslabičný	124	33,2 %
tříslabičný	170	45,7 %
čtyřslabičný	54	14,4 %
pěťslabičný	8	2,1 %
šestislabičný	1	0,3 %

Tabulka č. 5: Velikost segmentů

Jak je z tabulky zřejmé, nejpočetnější skupinu segmentů tvoří segmenty dvoj- a tříslabičné, přičemž převládají segmenty tříslabičné. Zanedbat nemůžeme ani čtyřslabičné segmenty, které jsou také relativně početné. Společně pokrývají přes devět desetin korpusu. Nejméně zastoupeny jsou segmenty šestislabičné, které netvoří ani půl procenta z celku.

Průměrná délka segmentu v analyzovaném vzorku tedy je:

- 3 slabiky (přesně 2,76), přičemž nejkratší segment je tvořen 1 slabikou, nejdelší 6 slabikami

V následující tabulce č. 5 můžeme vidět srovnání průměrné délky segmentů v jednotlivých nahrávkách.

nahrávka	průměrná délka segmentů v slabikách
2A	2,69
2B	2,73
14A	2,60
14B	3,01

Tabulka č. 6: Průměrné délky segmentů v jednotlivých lekcích

Průměrné délky segmentů v slabikách jednotlivých nahrávek se od sebe výrazně neliší.

segment	počet arsí	absolutní četnost	relativní četnost
jednoslabičný	1	16	4,3 %
dvojslabičný	1	124	33,2 %
tříslabičný	1	65	17,4 %
	2	105	28,2 %
čtyřslabičný	1	17	4,6 %
	2	37	9,9 %
pětislabičný	2	5	1,3 %
	3	3	0,8 %
šestislabičný	2	1	0,3 %

Tabulka č. 7: Počty arsí

U segmentů jsem se dále zaměřila na počty a polohu arsí. Nachází se v něm segmenty s jednou, dvěma a třemi arsemi. Nejvíce dominantní zastoupení tvoří jednoiktové segmenty, které tvoří bezmála celých 60 % z analyzovaného vzorku. Segmenty s dvěma ikty pak mají zastoupení 39,7 % a z důvodu nízkého zastoupení pěti- a šestislabičných segmentů slabiky se třemi arsemi zaujímají necelé 1 %. Přesné počty arsí u jednotlivých slabičných segmentů ukazuje tabulka č. 7. Nejčetnější skupinu tvoří dvojslabičné segmenty s jednou arsí, hned po nich druhé místo tvoří tříslabičné segmenty se dvěma arsemi. Z celkového počtu 1134 slabik v mém korpusu jsem napočítala iktových slabik

524, což je 46,4 %. Polohu arsi u jednotlivých jedno- až šestislabičných segmentů dále rozepisují a uvádím procentuální zastoupení v další kapitole.

3.4 Analýza rytmického členění

V této kapitole se zaměřím na konkrétní kombinace a polohu iktů v rámci segmentu, čímž následně zjistím jejich rytmický průběh. Pro názornou ukázkou uvádím i příklady z mého korpusu, za každým slabičným segmentem pomocí grafu znázorňuji procentuální zastoupení segmentů podle polohy iktu a v tabulce rozepisují typ rytmických sledů pro každý typ segmentu. Rytmické sledy sleduji v rámci segmentů i v rámci kól.

3.4.1 Rytmické sledy v segmentech

3.4.1.1 Jednoslabičné segmenty

- počet segmentů: 16
- počet iktů: jeden²⁰
- poloha iktu:
 - na první slabice
 - rytmus: žádný

vzorové segmenty:

/jiào/ (2B tiánkòng 9.)²¹

/duì/ (2B kuòzhǎn 2.)

/bìng/ (14B kuòzhǎn 2.)

/wǒ/ (14A kuòzhǎn 2.)

/nǎr/ (14A kuòzhǎn 1.)

Jednoiktové segmenty nemají v textu velké zastoupení.²² V celém analyzovaném vzorku se jich vyskytují pouze 4,3 %.

²⁰ Iktová slabika (arze) je označení pro prominentnější tónickou slabiku

²¹ Odkaz na konkrétní segment či kólon v korpusu práce. Segment se nachází v oddílu 2B, ve cvičení tiánkòng, ve větě či cvičení 9. Obdobně citují všechny segmenty a kóla v této práci.

²² Viz 2.1 Lineární větné členění.

3.4.1.2 Dvojslabičné segmenty

- počet segmentů: 124
- počet iktů: jeden²³
- poloha iktu:
 - na první slabice (51 segmentů)

- rytmus: **descendentní**²⁴

vzorové segmenty:

/nín-hǎo/ (2B tiánkòng 3.)
/sān-tian₁/ (14B tìhuàn 2.)
/rènshi/ (2A kuòzhǎn 2.)
/wǒ-shi/ (2A tiánkòng 9.)
/nǐ-ne/ (2A tiánkòng 9.)
/dàifu/ (14B huídá 4.)
/fāshao/ (14B huídá 6.)
/xièxie/ (14A fānyì B3.)
/nin²-shi/ (2B kuòzhǎn 2.)

- na druhé slabice (73 segmentů)

- rytmus: **ascendentní**

vzorové segmenty:

/ni-nǎr/ (14B huídá 5.)
/guàhào/ (14A tìhuàn 1.)
/lǎoshī/ (2B tiánkòng 3.)
/gāoxìng/ (2B kuòzhǎn 1.)
/zài-jiàn/ (2A fānyì B9.)
/tóu-téng/ (14B tiánkòng 4.)
/quánshēn/ (14B tiánkòng 3.)
/liǎng-kuài/ (14A fānyì A9.)
/qǐng-wèn/ (14A fānyì A3.)
/nin-hǎo/ (2B tiánkòng 5.)

²³ Viz 2.3.1 Ascendentní rytmus

²⁴ Viz 2.3.2 Descendentní rytmus

/wo-jiào/ (2B huídá 1.)

typ rytmického sledu	absolutní četnost	relativní četnost
descendentní	51	41,1 %
ascendentní	73	58,9 %

Tabulka č. 8: Dvojslabičné segmenty

Poměr mezi descendentním a ascendentním rytmem znázorňuje tabulka č. 8. V mém korpusu převažují dvojslabičné segmenty s ascendentním rytmickým sledem, to znamená s iktem na druhé slabice. Zaujímají přibližně dvě pětiny vzorku.

3.4.1.3 Trojslabičné segmenty

- o počet segmentů: 170
- o počet iktů: můj materiál obsahuje trojslabičné segmenty s jedním iktem (38,2 %) nebo se dvěma ikty (61,8 %)
- o poloha iktu: v případě **jednoiktových** segmentů (65):
 - o na první slabice (25)

- rytmus: **descendentní**

vzorové segmenty:

/wǒ-yě-hen/ (2A tiánkòng 3.)
/bù-shūfu/ (14B kuòzhǎn 1.)
/bōlan₂ren/ (2B tìhuàn 2.)
/jiéke₄ren/ (2A tìhuàn 1.)
/déguoren/ (2A tìhuàn 1.)
/zhōngguoren/ (2A tìhuàn 1.)
/bōlanren/ (2A tìhuàn 1.)

- o na druhé slabice (20)

- rytmus: **descendentní s předklonkou**

vzorové segmenty:

/jiào-shénme/ (2B fānyì B7.)
/wo-juéde/ (14B tiánkòng 4.)
/wo-késou/ (14B fānyì A3.)

/bu-shūfu/ (14B huídá 5.)
/zai-yòubianr/ (14A tìhuàn 1.)
/gua-nèike₁/ (14A fānyì A8.)
/bu-fa¹shao/ (14B huídá 6.)

- **rytmus: ascendentní s příklonkou**

vzorové segmenty:

/jiu-hǎo-le/ (14B fānyì A1.)
/wo-dé-d/ (14B huídá 4.)
/wang-qián-zou/ (14A tìhuàn 1.)
/jieke⁴ren/ (2B tìhuàn 2.)

- na třetí slabice (14)

- **rytmus: ascendentní**

vzorové segmenty:

/yi-diǎnr-**jìnr**/ (14B tìhuàn 1.)
/jiao-táng-mù/ (2A tiánkòng 2.)
/nin-náhǎo/ (14A fānyì A2.)
/zai-dàtīng/ (14A tìhuàn 1.)

- **poloha iktů**: v případě **dvouiktových** segmentů (106):

- na první a třetí slabice:

- **akronymický** (106)

vzorové segmenty:

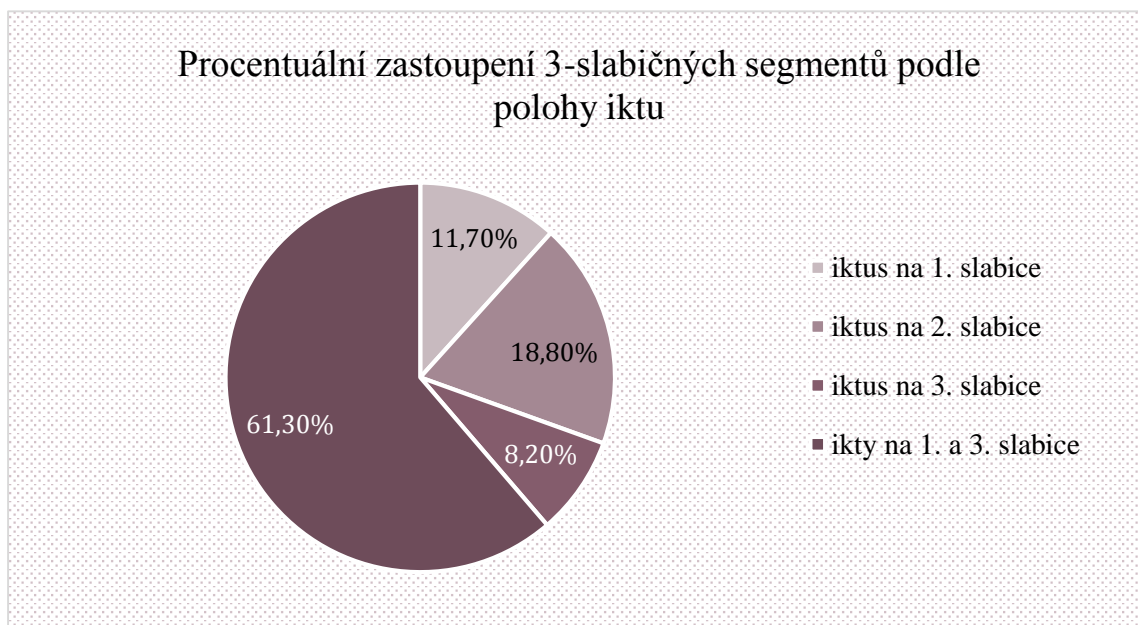
/chi¹-dianr-**yào**/ (14B tiánkòng 8.)
/zhāng-lǎoshī/ (2B tiánkòng 5.)
/hěn-gāoxìng/ (2B kuòzhǎn 1.)
/zhāng-xuyì/ (2B tiánkòng 9.)
/hěn-gāoxìng/ (2B huídá 3.)
/rènshi-nín/ (2B huídá 3.)
/guà-ge-hào/ (14A huídá 6.)
/shénme-bìng/ (14B kuòzhǎn 2.)
/wo³-xìng-wú/ (2B tìhuàn 1.)

/wo³-xing-huáng/ (2B tìhuàn 1.)
 /nin²-gui-xìng/ (2B tìhuàn 1.)
 /da³-yi-zhēn/ (14B tiánkòng 8.)
 /gen¹-wo-zǒu/ (14A kuòzhǎn 2.)
 /gei³-nin-qián/ (14A tiánkòng 5.)
 /rènshi-ni³/ (2B huídá 3.)
 /něi-guo-ren²/ (2A kuòzhǎn 1.)
 /sǎngz-teng²/ (14B tìhuàn 1.)
 /kànqilai²/ (14B huídá 4.)
 /dōu-mei-you³/ (14B huídá 5.)

typ rytmického sledu	absolutní četnost	relativní četnost
jednoiktový descendentní	45	26,4 %
jednoiktový ascendentní	20	11,8 %
dvouiktový akronymický	105	61,8 %

Tabulka č. 9: Tříslabičné segmenty

Jak již jsem zmínila dříve, tříslabičné segmenty v mém analyzovaném vzorku tvoří nejpočetnější skupinu, ve které dominantní postavení zaujímá akronymický rytmický sled tvořící nadpoloviční většinu. U tříslabičných segmentů tedy iktus najdeme nejčastěji na první a třetí slabice. Procentuální zastoupení jednotlivých iktů popisuje níže graf č. 2.

Graf č. 1

S četností 26,4 % druhé místo tvoří rytmický sled jednoiktový descendentní. 12 % tvoří rytmický sled jednoiktový ascendentní. Dvojiktové segmenty, to znamená segmenty, které mají iktus na první a třetí slabice, jsou tvořeny akronymickým rytmickým sledem.

3.4.1.4 Čtyřslabičné segmenty

- počet segmentů: 54
- počet iktů: můj materiál obsahuje čtyřslabičné segmenty s jedním (31,5 %) nebo dvěma iktu (68,5 %)
- poloha iktu: v případě **jednoiktových** segmentů (17)
 - na první slabice (4)

- rytmus: **descendentní**

vzorové segmenty:

/bōlan₂ren-ma/ (2B tìhuàn 2.)
/jiékeren-ma/ (2B tìhuàn 2.)
/déguoren-ma/ (2B tìhuàn 2.)
/zhōngguoren-ma/ (2B tìhuàn 2.)

- na druhé slabice (8)
 - rytmus: **descendentní s předklonkou**

vzorové segmenty:

/ni-**xìng**-shénme/ (2A tìhuàn 2.)
/ni-**jiào**-shénme/ (2B huídá 1.)

- na třetí slabice (5)
 - rytmus: **ascendentní**

vzorové segmenty:

/ni-jiào-shénme/ (2B tiánkòng 2.)
/ni-gǎnmào/ (14B tiánkòng 2.)

- poloha iktů: v případě **dvouiktových** segmentů (37)
 - na první a třetí slabice (13)
 - rytmus: **kombinace dvou descendentních sledů**

vzorové segmenty:

/nǎr-bu-shūfu/ (14B tiánkòng 9.)

/qing³-gen-wǒ-zǒu/ (14A fānyì A5.)

/nǐ-xing-shénme/ (2B fānyì B8.)

○ na první a třetí slabice (2)

- rytmus: akronymický s příklonkou

vzorové segmenty:

/àodilìren/ (2B tìhuàn 2.)

○ na druhé a čtvrté slabice (12)

- rytmus: akronymický s předklonkou

vzorové segmenty:

/shi-shénme-bìng/ (14B kuòzhǎn 2.)

/gua-něi-ge-kē/ (14A fānyì A1.)

/gua-nei³-ge-kē/ (14A huídá 6.)

○ na první a čtvrté slabice (10)

- rytmus: akronymický

vzorové segmenty:

/wǒ-hen-gāoxìng/ (2A fānyì B10.)

/qǐng-gen-wo-zǒu/ (14A kuòzhǎn 2.)

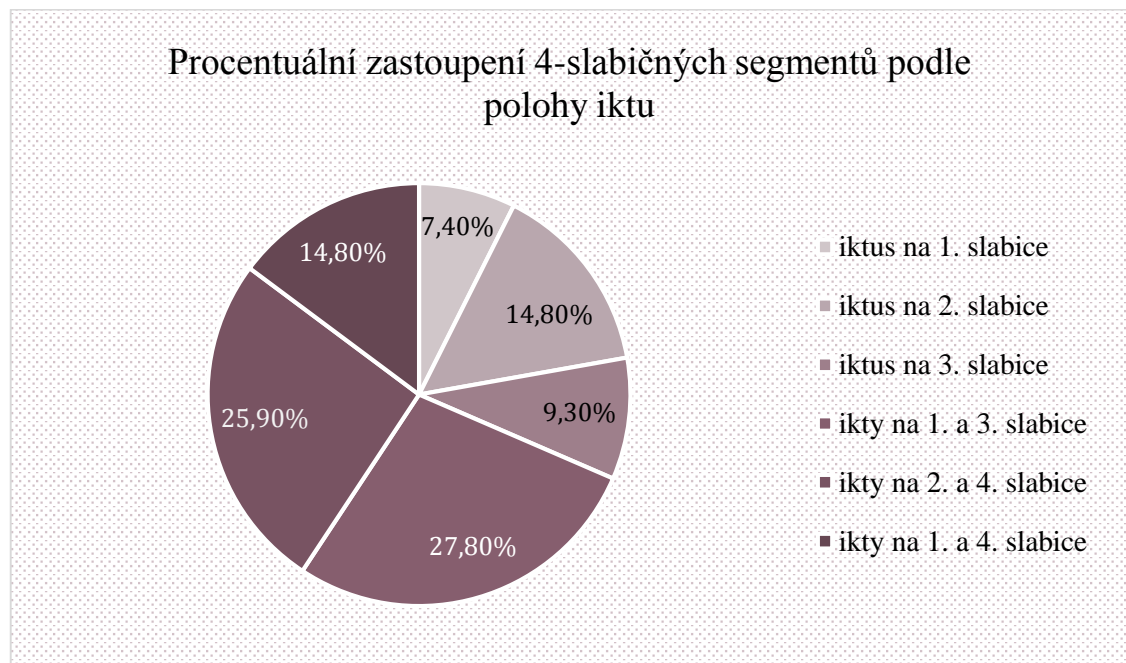
/wo³-hen-gāoxìng/ (2A tiánkòng 10.)

/teng²le-jǐ-tiān/ (14B tiánkòng 6.)

typ rytmického sledu	absolutní četnost	relativní četnost
jednoiktový descendentní	12	22,2 %
jednoiktový ascendentní	5	9,3 %
dvouiktový akronymický	24	44,4 %
dvouiktový descendentní + descendentní	14	24,1 %

Tabulka č. 10: Čtyřslabičné segmenty

Jak ukazuje tabulka č. 10, co se týče čtyřslabičných segmentů, dvě třetiny tvoří segmenty dvojiktové. Čistě jednoiktové ascendentní segmenty tvoří asi jen jednu desetinu.

Graf č. 2

U čtyřslabičných dvojiktových segmentů ve vzorku je iktus nejčastěji realizován zhruba ve stejném poměru na první a třetí, a druhé a čtvrté slabice. Tyto dva typy polohy iktů dohromady tvoří zhruba polovinu. Naopak v minimálním množství se vyskytují čtyřslabičné jednoiktové segmenty, kde iktus je na první slabice.

3.4.1.5 Pětislabičné segmenty

- počet segmentů: 8
- počet iktů: v mém materiálu se nachází segmenty se dvěma (5) a třemi iktů (3)
- poloha iktů: v případě **dvouiktových segmentů**
 - na první a třetí slabice (1)
 - rytmus: **akronymický s příklonkou**

vzorové segmenty:

/àodilìren-ma/ (2B tìhuàn 2.)

- na první a čtvrté slabice (2)
 - **rytmus: akronymický s příklonkou**

vzorové segmenty:

/sīluofákèren/ (2B tìhuàn 2.)

- na druhé a čtvrté slabice (2)
 - **rytmus: kombinace dvou descendentních sledů s předklonkou**

vzorové segmenty:

/ní-**nǎr**-bu-shūfu/ (14B kuòzhǎn 1.)

/zai-dàting-yòubianr/ (14A tìhuàn 1.)

- poloha iktů: v případě **tříiktových** segmentů (3)

- na první, třetí a páté slabice
 - **rytmus: akronymický**

vzorové segmenty:

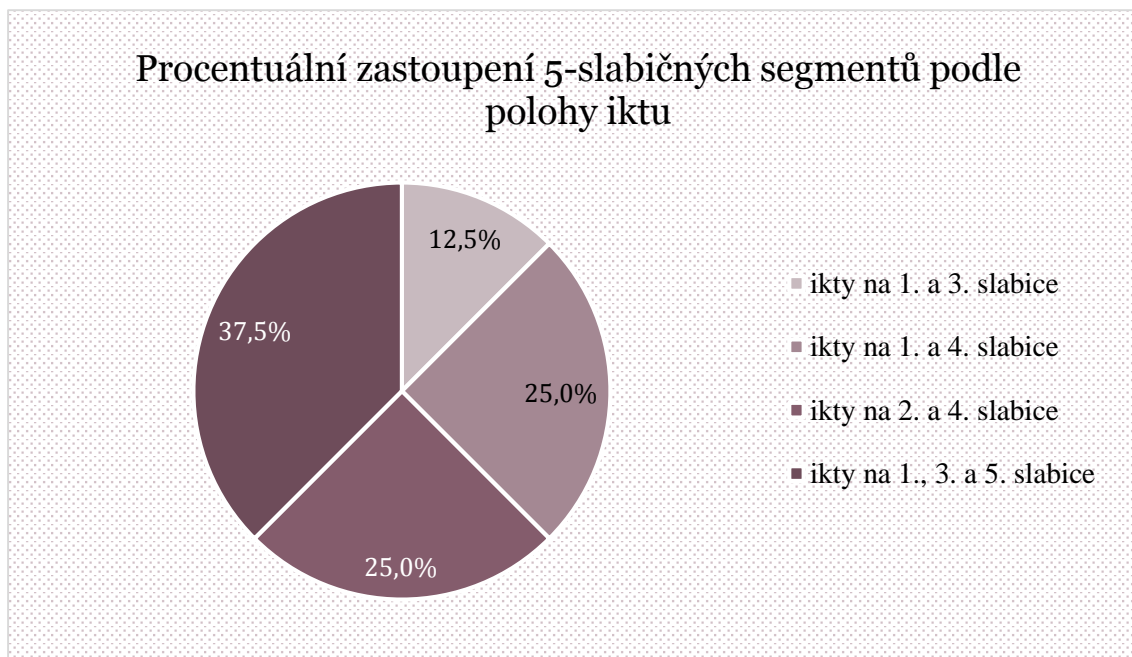
/wǒ-ye-hen³-gaoxìng/ (2B huídá 3.)

/sānshibā-du-liù/ (14B tiánkòng 5.)

typ rytmického sledu	absolutní četnost	relativní četnost
dvouiktové descendentní + descendentní	5	62,5 %
tříiktový akronymický	3	37,5 %

Tabulka č. 11: Pětislabičné segmenty

Tabulka č. 11 nám ukazuje, že se ve vzorku pětislabičné segmenty nachází pouze dvouiktové a tříiktové. S poměrem tří pětín tvoří dominantnější postavení segmenty descendentně descendentní. Segmenty tříiktové akronymické se nachází jen ze dvou pětín.

Graf č. 3

Jelikož se v analyzovaném vzorku nachází pouze osm pětislabičných segmentů, nemůžeme je vzhledem k nízkému početnímu zastoupení generalizovat, jakých slabikách je iktus realizován. V mém korpusu mají mezi pětislabičnými segmenty největší zastoupení tříiktové segmenty s iktem na první, třetí a páté slabice. Na druhém místě, se stejným počtem 25 %, je iktus realizován v kombinaci na první a čtvrté a druhé a čtvrté slabice. V mém korpusu se nachází pouze jediný případ pětislabičného segmentu, kde je iktus realizován na první a třetí slabice. Z tabulky č. 10 zjistíme, že nejvíce je zastoupen rytmický sled tvořící kombinaci dvou descendentních sledů.

3.4.1.6 Šestislabičné segmenty

- počet segmentů: 1
- počet iktů: v mém materiálu se nachází segment s dvěma ikty
- poloha iktů:
 - na první a čtvrté slabice
 - rytmus: akronymický s příklonkou

vzorové segmenty:

/sīluofákèren-ma/ (2B tīhuàn 2.)

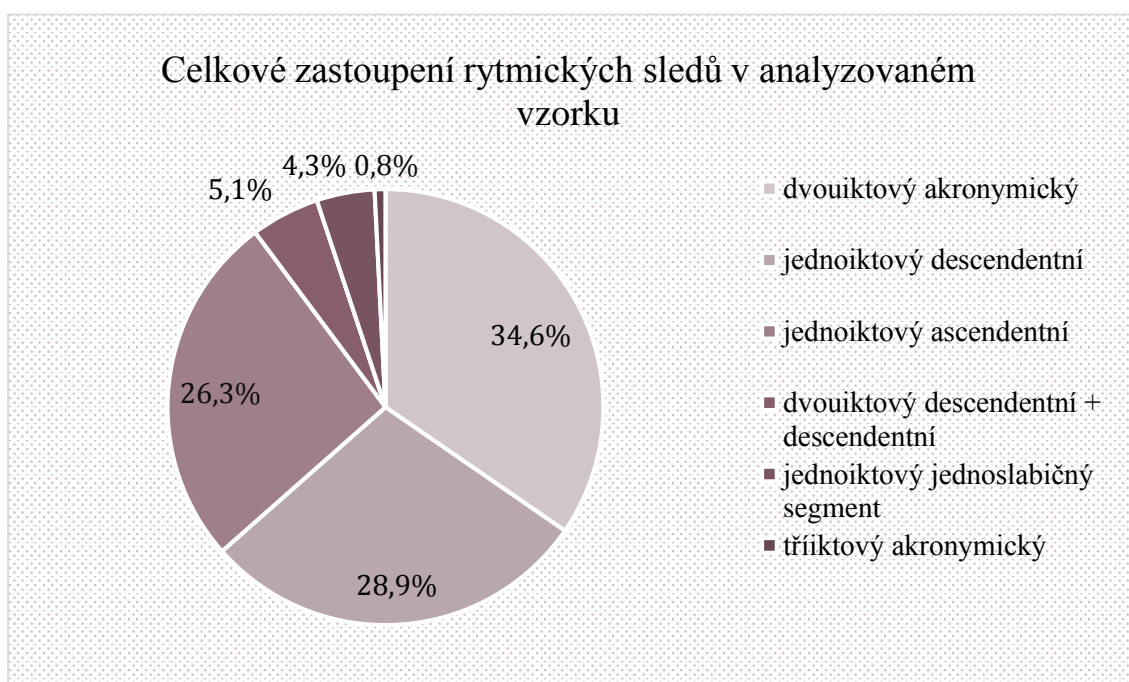
Opět z důvodu malého množství výskytu nejsme s to zobecnit tendence, kde je nejčastěji iktus realizován.

Celkové zastoupení jednotlivých typů rytmů v rámci všech segmentů zjistíme z následující tabulky.

typ rytmického sledu	absolutní četnost	relativní četnost
jednoiktový jednoslabičný segment	16	4,3 %
jednoiktový descendentní	108	28,9 %
jednoiktový ascendentní	98	26,3 %
dvouiktový akronymický	129	34,6 %
dvouiktový descendentní + descendentní	19	5,1 %
tříiktový akronymický	3	0,8 %

Tabulka č. 12: Celkové zastoupení rytmických sledů v analyzovaném vzorku

Z té je patrné, že přibližně 90 % všech rytmických sledů tvoří sledy jednoiktové descendentní, jednoiktové ascendentní a dvouiktové akronymické. 99,2 % celého korpusu tvoří jednoiktové a dvouiktové segmenty. Následně jsou pak zastoupeny kombinace typů sledů a jednoslabičné segmenty. Pro přehlednější znázornění celkového zastoupení rytmických sledů jsem zvolila následující graf.

Graf č. 4

Z analýzy jsem zjistila, že dvě pětiny segmentů jsou dvojitkové a tři pětiny tvoří segmenty jednoiktové. Bez mála jsou dvojitkové segmenty tvořeny akronymickým rytmickým sledem. Jednoiktové jsou procentuálně zastoupeny přibližně stejně rytmy ascendentním a descendentním.

3.4.2 Rytmičké sledy v kólech

V této části se budu věnovat rytmickým sledům v rámci kól. Určím typy rytmických sledů, které se mohou vyskytovat buď na konci nebo na začátku a uprostřed. Pokud se kólon skládá pouze z jednoho segmentu, je automaticky považován v pozici na konci kóla.²⁵ Vyhodnotím, které typy rytmických sledů se objevují v mém korpusu nejčastěji, a pomocí grafu znázorním jejich procentuální zastoupení.

Níže uvádím příklady rytmických schémat, v závorce za příklady je uveden přesný počet výskytu v korpusu.

Zkratky pro níže uvedené příklady jsem vytvořila následující:

- A - ascendentní
- D - descendentní
- K - akronymický

To znamená, že pokud se v textu objevil například kólon /rènshì-ni³ wǒ-yě-hen gāoxìng/, ve kterém se na začátku nachází segment akronymický (K), uprostřed segment descendentní (D) a na konci segment ascendentní (A), je celý kól označen zkratkou KDA. Stejným způsobem jsou označena všechna zbývající kóla v mém korpusu.

3.4.2.1 Jednosegmentální kóla

K (83x) /nín-guì-xìng/ (2B fānyì A1.)
 /jiào wú-jiēmǐn/ (2B fānyì A8.)
 /hěn-gāoxìng/ (2A kuòzhǎn 2.)

²⁵ ŠVARNÝ, UHER, 2014: 14

A (48x) /zài-jiàn/ (2A tiánkòng 7.)
/jiao-táng-mù/ (2A tiánkòng 2.)
/zai-dàtīng/ (14A tìhuàn 1.)

D (44x) /bù-shūfu/ (14B kuòzhǎn 1.)
/ni-xìng-shénme/ (2A tìhuàn 2.)
/xièxie/ (14A huídá 5.)

Jiné: A-D (2x) /ni-jiào-shénme/ (2B tiánkòng 2.)

D-D (7x) /nǎr-bu-shūfu/ (14B kuòzhǎn 1.)

3.4.2.2 Dvousegmentální kóla

DD (18x) /wo³-shi jiéke₄ren/ (2A tìhuàn 1.)
/wo³-shi zhōngguoren/ (2A tiánkòng 5.)

DK (12x) /nǐ-shi nǐ-guo-ren²/ (2A tìhuàn 1.)
/nín²-shi sīluofákèren-ma/ (2B tìhuàn 2.)

AA (11x) /guàhào zài-nǎr/ (14A kuòzhǎn 1.)

KK (11x) /rènshi-nǐ wǒ-hen-gāoxìng/ (2A huídá 2.)

DA (5x) /wo³-shi shénme-bìng/ (14B kuòzhǎn 2.)
/wo-juéde tóu-téng/ (14B tiánkòng 4.)

AD (5x) /wo-shì déguoren/ (2B tìhuàn 2.)

DD-D (5x) /ni-juéde nǎr-bu-shūfu/ (14B kuòzhǎn 1.)

KA (3x) /chí¹-dianr-yào jiu-hǎo-le/ (14B tiánkòng 8.)

AK (2x) /wo-jiào wú-jiemǐn/ (2B tiánkòng 8.)

KD-A (1x) /rènshi-ni³ wǒ-ye-hen³-gāoxìng/ (2B huídá 3.)

AD-D (1x) /ni-juéde nǎr-bu-shūfu/ (14B kuòzhǎn 2.)

typ rytmického sledu	absolutní četnost	relativní četnost
descendentní + descendentní	18	24,1 %
descendentní + akronymický	12	16,1 %
ascendentní + ascendentní	11	14,9 %
akronymický + akronymický	11	14,9 %
descendentní + akronymický	5	6,8 %
ascendentní + descendentní	5	6,8 %
descendentní + descendentně-descendentní	5	6,8 %
akronymický + ascendentní	3	4,1 %
ascendentní + akronymický	2	2,7 %
akronymický + descendentně-ascendentní	1	1,4 %
ascendentní + descendentně-descendentní	1	1,4 %

Tabulka č. 13: Rytmické sledy dvousegmentálních kól

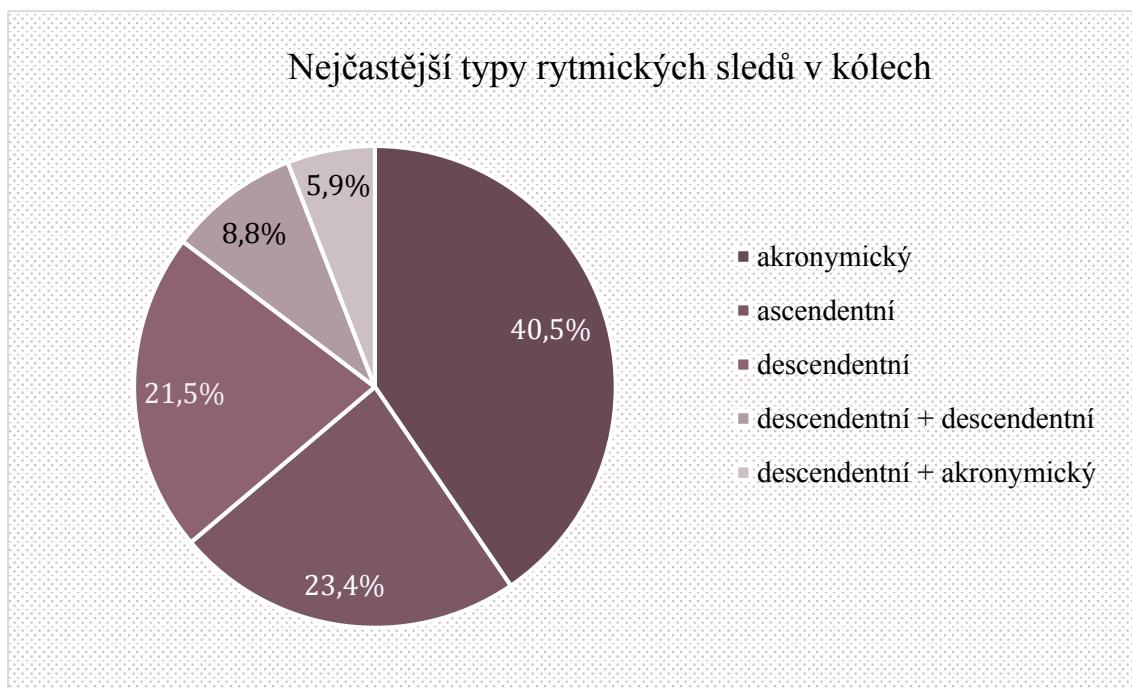
Nejčastěji se ve dvousegmentálních kólech objevují kombinace sledů descendentního a descendentního, descendentního a akronymického, ascendentního a ascendentního a kombinace dvou rytmických sledů akronymických. Tyto čtyři varianty tvoří dohromady dvě třetiny všech typů rytmů. Zbývající typy se v běžné mluvě příliš nevyskytují.

3.4.2.3 Třísegmentální kóla

AAK (5x) /quánshēn yi-diǎnr-**jìnr** dōu-mei-you³/ (14B tìhuàn 1.)

KDA (5x) /rènshi-nǐ **wǒ**-yě-hen gāoxìng/ (2A kuòzhǎn 2.)

AAA (2x) /qǐng-wèn guà**hào** zài-nǎr/ (14A kuòzhǎn 1.)

Graf č. 5

V korpusu se nachází celkem 19 kombinací rytmických schémat v kólech. Tři nejčastěji se opakující rytmická schémata jsou akronymický (83x), ascendentní (48x) a descendentní (44x). Tyto tři typy tvoří dohromady více než čtyři pětiny všech rytmických sledů v kólech. Další kombinace jsou zastoupeny jen velmi malým počtem.

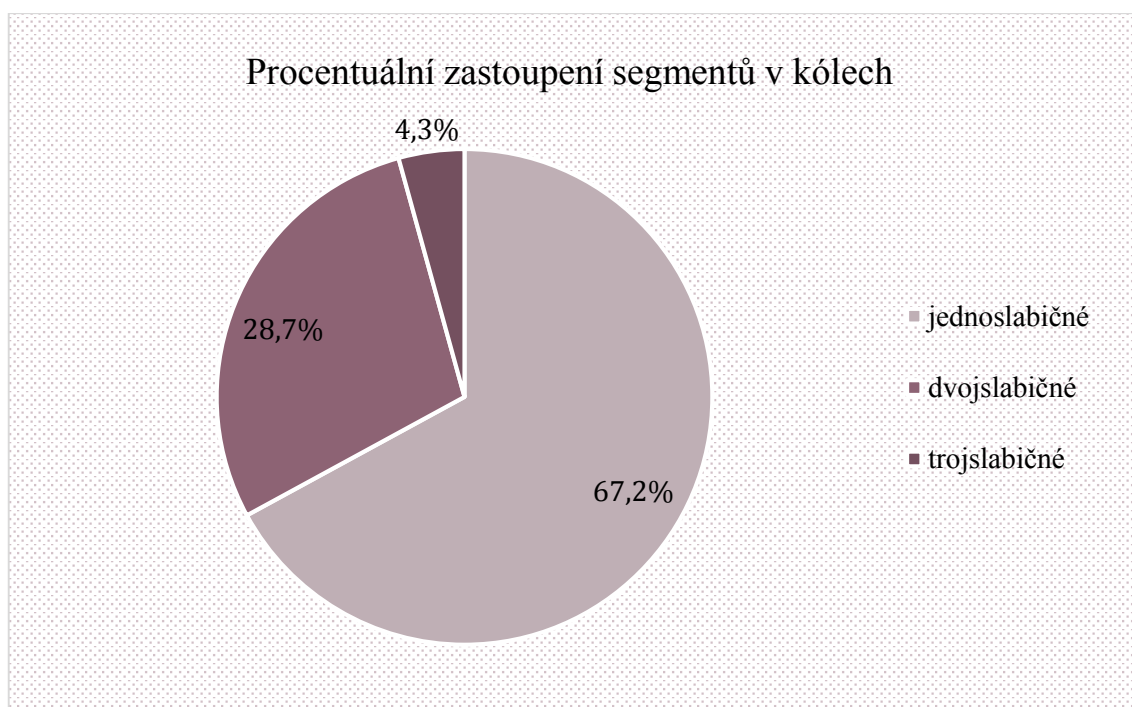
3.4.2.4 Poloha segmentů v kólech

Nejprve jsem zjistila, z kolika slabičných segmentů se skládají kóla v mém analyzovaném vzorku.

počet segmentů	absolutní četnost	relativní četnost
1	187	67,2 %
2	80	28,7 %
3	12	4,3 %

Tabulka č. 14: Velikost kól

Jak ilustruje tabulka č. 14, objevují se kóla tvořená jedním, dvěma a třemi segmenty, přitom kóla tvořená třemi segmenty se vyskytují jen minimálně. Celých 96 % kól je tvořeno buď jedním nebo dvěma segmenty. V průměru jsou kóla tvořena 1,36 segmenty.

Graf č. 6

Graf č. 6 dokládá procentuální zastoupení jednoslabičných, dvojslabičných a trojslabičných segmentů v kólech.

Jelikož u kól tvořených jednoslabičným segmentem nelze určit typ rytmického sledu, zanedbala jsem je stejně jako všechny příklonky a předklonky, které základní rytmické struktury neovlivňují. Po odečtení kól tvořených jednoslabičným segmentem mi tedy zůstalo celkem 270 kól, která se dále skládají z 368 segmentů ascendentních, descendentních a akronymických.

typ rytmického sledu	pozice na konci kóla	pozice na začátku nebo uvnitř kóla
jednoiktový descendentní	65,8 %	34,2 %
jednoiktový ascendentní	71,4 %	28,6 %
dvouiktový akronymický	86,5 %	13,5 %

Tabulka č. 15: Pozice sledu v kólu

Když se podíváme například na descendentní sled uveden v tabulce č. 15, pozice chápeme následovně: 65,8 % všech descendentních sledů se nachází na konci kóla, zbylých 34,2 % descendentních sledů se nachází na začátku nebo uvnitř kóla. Obdobně chápeme celou tabulku. Z celkových 112 jednoiktových descendentních segmentů jich je 68 v pozici na

konci kóla a 44 v pozici na začátku nebo uvnitř kóla. Ze 108 jednoiktových ascendentních segmentů jich je 74 v pozici na konci kóla a 34 v pozici na začátku nebo uvnitř kóla. Z celkových 134 dvouiktových akronymických segmentů jich je 114 v pozici na konci kóla a 20 v pozici na začátku kóla.

typ rytmického sledu	pozice na konci kóla		pozice na začátku nebo uvnitř kóla	
	absolutní četnost	relativní četnost	absolutní četnost	relativní četnost
ascendentní	74	27,4 %	34	34,7 %
descendentní	68	25,2 %	44	44,9 %
akronymický	114	42,2 %	20	20,4 %
jiné	14	5,2 %	0	0,0 %

Tabulka č. 16: Pozice jednotlivých typů rytmů navzájem v rámci kóla

Zatímco tabulka č. 15 nám vyjadřovala izolovanou polohu jednotlivých typů rytmů na konci nebo jinde v kóle, jako další jsem si dala za cíl analyzovat vztahy jednotlivých typů rytmů navzájem. Jak ukazuje tabulka č. 16, všechny typy rytmů se vyskytují převážně v pozici na konci kóla – to je způsobeno velkým množstvím jednosegmentálních kól v korpusu. Nejčetnější je rytmický sled akronymický, který tvoří téměř polovinu všech sledů v pozici na konci kóla. Naopak v pozici na začátku nebo uvnitř kóla dominuje rytmický sled descendentní s četností výskytu 45 %.

4 Závěr

Tématem mé bakalářské práce byla Fonetická analýza textů 2A, 2B, 14A a 14B, které jsou součástí *Učebnice čínské konverzace (2007)*. Nejprve mé práci předcházela teoretická část, kde jsem nastínila historický vývoj fonologických zkoumání čínštiny, přes kterou jsem se dostala k popisu lineárního členění zabývajícího se tím, na jaké významové jednotky se dělí věty, kóla a segmenty. Definovala jsem základní pojmy související s rytmičným členěním segmentů jako ascendentní, descendentní a akronymický rytmus. Jako poslední jsem rozdělila přízvuchnost čínské slabiky z hlediska sedmi stupňů prominence.

Na základě teoretických poznatků jsem udělala fonetickou analýzu již zmíněných textů, sestavila korpus a text opatřila značkami pro prozodickou transkripci. Text jsem nejprve rozdělila na věty, kóla a segmenty, rozdělila slabiky podle stupně prominence, zda jsou zdůrazněně tónické, plně tónické, oslabeně tónické či atónické a podle přízvuchnosti na iktové a neiktové. Takto upravený text jsem převedla do digitální podoby a dále s ním pracovala a analyzovala dílčí komponenty mého výzkumu.

Nejprve jsem analyzovala nahrávky podle rychlosti promluvy. Průměrná rychlost nahrávek činí 122 slabik za minutu. Všechny čtyři nahrávky jsou z hlediska rychlosti promluvy vyrovnané, nezjistila jsem žádné výrazné odchylky. Drobné výkyvy se samozřejmě objevují, ty jsem ale vyhodnotila jako individuální. Mluvčí mohla v případě delšího textu znervóznět a číst rychleji.

V dalších kapitolách jsem se zabývala lineárním a rytmičným členěním vět a výsledky mohou shrnout takto: můj text skládá celkem z 230 vět, 279 kól, 373 segmentů, 862 slov a 1134 slabik. Věta má v mém korpusu průměrnou délku asi 1,2 kóla, 1,6 segmentu a 4,6 slabik. Kólon má průměrnou délku 1,36 segmentu a 3,8 slabiky. Segmenty jsou tvořeny jednou až šesti slabikami a průměrná délka segmentu v mém vzorku je zhruba 3 slabiky. Nejpočetnější skupinu tvoří segmenty tříslabičné (45,7 %) a dvojslabičné (33,2 %). Zanedbat nemůžeme ani čtyřslabičné segmenty, které jsou také relativně početné. Společně pokrývají přes devět desetin korpusu. Zbylé jednoslabičné, pětislabičné a šestislabičné segmenty zaujímají necelou desetinu vzorku. Z analýzy je jasné, že nejdominantnější zastoupení tvoří jednoiktové segmenty, které tvoří 60 %

z analyzovaného vzorku a spolu s dvojkotovými segmenty tvoří 99,7 % celého textu. Nejčetnější skupinu tvoří jednoikotové segmenty dvojslabičné (33,2 %), dvouiktové segmenty tříslabičné (28,2 %) a jednoiktové segmenty tříslabičné (17,4 %). Ostatní typy segmentů tvoří zhruba jednu pětinu vzorku. Přibližně 35 % segmentů má rytmus akronymický, 29 % rytmus descendentní a 26 % segmentů má rytmus ascendentní. Další rytmické sledy tvoří asi desetinu analyzovaného vzorku, přičemž většinu z nich je tvořeno dvěma za sebou jdoucími descendentními sledy.

Celých 96 % kól je tvořeno buď jedním nebo dvěma segmenty. Zhruba 70 % všech kól je tvořeno akronymickým rytmickým sledem, 65 % rytmickým sledem descendentním a 48 % rytmickým sledem ascendentním. V rytmické struktuře dvousegmentálních kól je nejvíce zastoupena kombinace dvou descendentních sledů, která se vyskytuje ve 25 % případů. 16 % poté zaujímá kombinace sledu descendentního a akronymického.

Vypracovaná prozodická analýza umožňuje hlouběji porozumět především zvukové stránce moderního čínského jazyka. V případě navazující rozsáhlejší práce a zkoumání se zároveň vynořuje otázka, zda by výsledky analýzy došly ke stejným či podobným výsledkům.

5 Resumé v anglickém jazyce

The aim of this work is to analyze and answer the fundamental questions of the Chinese character text in terms of rhythmic and linear structure. The main material will be four audio recordings of the Chinese Conversation Textbook units 2A, 2B, 14A and 14B. In the theoretical part I define basic terms needed for the next chapter. At the first phase of the analysis, the text is transcribed into the system of prosodic transcription, analyzed and translated into Czech language. Within the rhythmical structuring, the focus will be put on the structure of the segments and colons, where I evaluate percentages of one-ictus and two-ictus segments and rhythmic courses. In conclusion I also focus on the segment structure in colons.

Key words: prosody, linear structure, rhythm, segment, colon

6 Seznam literatury a použitých zdrojů

Prameny

UHER, David, Xuemin LIU a Jakub VYKOUKAL. *Učebnice čínské konverzace*. Vyd. 1. Praha: Leda, 2007. ISBN 978-80-7335-109-0. [audionahrávka]. Dostupné z: <http://www.ulozto.cz/xJ8aGXny/cvucko-1-zip>

Literatura

ŠVARNÝ, Oldřich a David UHER. *Hovorová čínština v příkladech. I.* 1. vyd. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1998. ISBN 8070678178.

ŠVARNÝ, Oldřich a David UHER. *Hovorová čínština v příkladech. II.* 1. vyd. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1998. ISBN 8070678186.

ŠVARNÝ, Oldřich a David UHER. *Hovorová čínština v příkladech. III.* 1. vyd. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1998. ISBN 8070678194.

ŠVARNÝ, Oldřich a David UHER. *Hovorová čínština v příkladech. IV.* 1. vyd. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1998. ISBN 8070678208.

ŠVARNÝ, Oldřich a UHER, David. *Prozodická gramatika čínštiny*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. 163 s. ISBN 978-80-244-4205-1.

ŠVARNÝ, Oldřich. *Učební slovník jazyka čínského I.* 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 1998. ISBN 8070679077.

ŠVARNÝ, Oldřich. *Učební slovník jazyka čínského II.* 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 1998. ISBN 8070679875.

ŠVARNÝ, Oldřich. *Učební slovník jazyka čínského III.* 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 1999. ISBN 8024400715.

ŠVARNÝ, Oldřich. *Učební slovník jazyka čínského IV.* 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. ISBN 8024402130.

ŠVARNÝ, Oldřich a kol. *Úvod do hovorové čínštiny: Příručka pro vys. šk. 2.* 1. vyd. Praha: SPN, 1967. 606 s. Vysokoškolské příručky.

ŠVARNÝ, Oldřich a UHER, David. *Hovorová čínština: úvod do studia hovorové čínštiny*. 2., přeprac. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2001. 190 s. ISBN 80-244-0298-X.

TĚŠITELOVÁ, Marie. *Kvantitativní lingvistika*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987. 187 s.

Internetové zdroje

TŘÍSKOVÁ, Hana. *Prozodická transkripce čínštiny O. Švarného: čtyři historické verze* [online]. Nový orient. 2011, roč. 66, č. 4, s. 45-50. ISSN 0029-5302. [cit. 7. 4. 2016].

Dostupné z:

http://orient.avcr.cz/miranda2/export/sites/avcr/data.avcr.cz/humansci/orient/kontakty/pracovnici/publikace/Triskova/Svarnx_NO_2011_No4.pdf